



Till Miljö- och energidepartementet

Yttrande ang remiss Ds 2016:25 Miljöbedömningar

Sammanfattning

Kulturmiljöfrämjandet (KMF) välkomnar strävan att åstadkomma tydligare lagstiftning för miljöbedömningar. I promemorian föreslås ändring i 6 kap. miljöbalken, en ny miljöbedömningsförordning och följdändringar i sektorslagstiftning.

KMF föreslår:

- Att utredningen uppmärksammar betydelsen av att utgå från en helhetssyn på landskapet och att utredningen rekommenderar att kompletterande regionala landskapsstrategier utarbetas, som kan utgöra stöd för att definiera allmänna intressen.
- Ökade möjligheter att göra samlade miljöbedömningar tidigt i planprocessen.
- Förtydligad koppling mellan kulturmiljölagen (KML) och annan lagstiftning som också berör kulturmiljöområdet.

KMFs perspektiv på remissen

Detta svar har ambitionen att väga samman yrkeserfarenheter av myndighetsperspektiv på kulturmiljöfrågor med det civila samhällets intressen som KMF bevakar. KMF väljer att kommentera följande avsnitt i innehållet:

Syftet att integrera miljöaspekter i samhällsplanering och beslutsfattande

Utredningen framhåller brister när det gäller att integrera miljöfrågor i samhällsplaneringen. Ur KMFs perspektiv fokuserar utredningen på miljöfrågor i ett snävt perspektiv och saknar ett helhetsperspektiv, där också kulturmiljöfrågorna finns beaktade. Miljöbedömningar bör utgå från en helhetssyn på landskapet i enlighet med vad som formulerats i den Europeiska Landskapskonventionen.

Översiktsplaner är övergripande och saknar avvägningar mellan olika intressen på områdesnivå. Komplicerade avvägningar kommer ofta upp först i detaljplanearbetet.

Det har ofta visat sig svårt att förena naturmiljö-, miljöskydd-, kulturmiljö- och sociala intressen i frågor som rör till exempel riksintressen, byggnadsminnen, kyrkotomter, dammanläggningar, träd i offentliga miljöer... Dessa berörs av olika sektorslagar, som ibland ska tillämpas parallellt, och det är inte tydligt hur avvägningar ska göras mellan konkurrerande lagstiftningar. Det behövs en gemensam planering av markanvändning tidigt i processen och en förutsättning för detta är att lagarna samordnas bättre.

KMF efterlyser försök att flytta fokus från det områdesinriktade till helheter i landskapet och föreslår att utredningen för att stimulera till en helhetssyn på landskapet rekommenderar samhällsplanerare att utarbeta regionala landskapsstrategier för hur samhället ska utvecklas på ett hållbart sätt.



En del kunskap inte med från början

En annan förutsättning är att det finns samlad kunskap om alla miljövärden av betydelse. En kategori som genomgående är bristfälligt känd i miljöbedömningskedet är fornlämningar. Det ska poängteras att både kända och okända fornlämningar skyddas av Kulturmiljölagen. Förekomst av tidigare okända fornlämningar utreds inte förrän det finns ett aktuellt projekt, det vill säga i detaljplaneskedet. Denna information, som det ofta är både tids- och kostnadskrävande att ta fram, kommer in för sent i den samlade processen och finns inte med som underlag för miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar. Syftet att integrera alla miljöaspekter bättre i planering och beslutsfattande tillgodoses således inte här.

KMF föreslår att kopplingen mellan KML och andra markanvändningslagar (till exempel plan- och bygglagen, miljöbalken, fastighetsbildningslagen, skogsvårdslagen, järnvägslagen) utreds principiellt.

För Kulturmiljöfrämjandet

Inger Liliequist
styrelseledamot
tidigare riksantikvarie

Agneta Åkerlund
styrelseledamot
tidigare länsantikvarie